

Any I.

Olot 5 Juliol de 1900.

Núm. 2.

La Comarca Olotina

SETMANARI CATALA

SURTIRÁ CADA DIJOUS.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ Un any. 500 pessetas Un trimestre . . . 150 Pago adelantad.	DIRECCIÓ Redacció y administració carrer Clivillers n.º 14.	PER COMUNICAR anuncis y suscripcions dirigirse a la Imp. de Alzamora, Lorenzana, 5.
---	--	---

TALLER DE MARMOLS

DE TOTES PROCEDENCIES

JOAN IGUIU

esculptor tallista.—FIGUERAS

Se construhiexen monuments, panteons, creus sepulcrales, xamineyes, inscripcions, escuts y ornamentacions pera edificis, escalons, picas pera aygua beneita, baldosas, fregadors, banys, mostradors pera carnicers, rentamans, taules pera café, *lavabos* pera barber y taules de totes mides. etc., etc.

Especialitat en l pidas mortuorias.

PER ARRENDAR

Una ploma   ploma y mitja d' aygua de Snt. Roch.

Informaran en la imprenta d' aquest Setmanari.

La Comarca Olotina

SETMANARI CATALÀ

SURTIRÀ CADA DIJOURS.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ	DIRECCIÓ	PER COMUNICATS.
Un any. 5'00 pessetas	Redacció y administració carrer Clivillers n.º 14.	annuncis y suscripcions dirigirse á la Imp. de Alzamora, Lorenzana, 5.
Un trimestre. . . 1'50		
Pago adelantad.		

SANCH NOVA

Aquest es el títol de l'altre company de causa que va sortir el diumenge passat á la palestra, pera defensar els drets de la patria; es el nou company que ve á engroxir la ben fornida cobla dels segadors del mal grám que se 'ns menja les cullites de la terra.

¡Ben vingut sia 'l germá d' ideyes y soldat de la causa; que, ab un mes á la colla podrém fer dansar, no d'alegria com ho féren uns, que no 'ls hi diém el nom encare pro que ja 'l tenim al cap de la llengua, quins al veurer *La Comarca Olotina* exclamaren-ab el periodich en una má y á 'l altre barret y ballant com els boleros ab comes de ganxo—¡¡¡Ja 'ls hi tenim!!! ¡¡¡Are veurém com se les benten!!!

Infelissos! De rabia heu de picar le peus al veurer que 'ls catala-

nistas no som com les bugaderes, perque les bugaderes de la premsa aquí, varen desaparixer morint dos diaris ¡Pobres de cap, que, en la gran revolució del intel·lectualisme catalá que avuy s' está operant passaréu desapercebuts, sense dexar ni 'l rastre del cuch per la terra! Aneu esperant les baralles, pró espereu sentats que os cansariu y mentres tant, penseu que tots som de la matexa familia; fills de la matexa mare, defensors y propagandistes de la causa comuna, perque tots aném per igual camí y may voldrém, perque seria imposible, la desunió en la nostre colectividad puig tots aném á lo mateix; á la llibertació de la terra que vosaltres fent chor ab els butxints aneu endogalant mentres viviu d' ella, y no sabeu parlar-encara que os pesi-no mes la llengua qu' en ella 's parla.

Espereu, si, ben sentats, mentres os anirém aixordant ab el cant de *Els Segadors*, aquest cant d' extermini, cri-

minimal pró que com en Montbrió, l'cantarém tots els qui estimém a Catalunya com a mare nostra; tots els que si odiém al centralisme, es perquè no som homes xorchs ni catalans famelles y perquè sabém que no hi haurá prous presons per ficarnoshi, ja que *Els Segadors* es l' ¡ay! tremendo y anguniós, aduch que amenassador d' un poble, que vol justicia y espolsarse el jou del

tirá que l' oprimex y ventar les cendres dels botiflers que li barran el pas cap al camí de la llibertat.

Ben vingut sia, donsas, *Sancti Nova*. Allarguemli la ma per donarli forta estreta al bon germá, y foném nostres crits dintre l' matex gresol perquè de la barreja n surti del fons de rostró pit un crit fort y uníson de ¡Visca Catalunya!!

EN JOSEPH ESQUENA Y MÁS

Aprofitant l' ocasió de possehir el clixé del retrat del vell campó del catalanisme olotí, aquí en moltíssima part se deu el reviscolament cap á les nostres ideyes de la major part dels joves d' Olot, l'estampém avuy junt ab l' article que arrant de la seva mort escrigué per la *Il·lustració Llevantina* don Joseph Berga.

«Acaba de baixar al sepulcre un dels mes entusiastas defensors de la causa

catalanista. Don Joseph Esquena no

deixá mai de propagar las sanitasas ideas que ens han de conduhir á la salvació de nostra patria, ni en mitj de

sas innombrables ocupacions. Dedicat á la fabricació durant casi tota sa vida vejeé terminat lo grandíós edifici, lo més sólit y arquitectonich; lo que supera á tots los demés del poble de Snt. Joan las Fonts no sols per las bonas condicions, y severitat, sino per bellesa, deixant a part com se suposa, la admi-

† EN JOSEPH ESQUENA Y MÁS.

nable iglesia parroquial.

Lo projecte de aquesta fàbrica que resumeix tota sa vida y sa constancia infadigable es fet per ell mateix. Alguna volta al parlar d' aquell edifici quals parets no se semblan en res á la majoria de las fàbricas de Sant Joan las Fonts, li sentirem á dir que l' havia fet pels altres, y que per consegüent, volia que durés y que en las reparacions no hi tinguessin de gastar gayre. Aixó sol ja demostra un temperament ben distint del de molts fabricants qual egoisme 's concreta á construhir un edifici que puga tenir aproximadament una durada tan llarga com sa vida. Aquesta disposició d' esperit ja demostra quan be se havia de trobar dintre 'l catalanisme. Efectivament, á Olot fou un dels primers que ab lo malaguanyat Vayreda comensaren la propaganda de nostres ideals, lluytant ab tota mena de obstacles y, lo que es pitjor, ab la indiferencia, la burla sarcástica y la mala fé de compatricis innobles, fills degradats del centralisme. Seria massa llarch citar los innombrables treballs que portá á cap, y en que figurá com á president ó comissionat per molts actes de propaganda. Lo darrer meeting que 's celebrá á Olot lo dia 29 de Janer próxim passat, que doná y está donant resultats extraordinaris, fou promogut per ell, y ara que ja no 's tem representar un paper ridicul organisant eixas manifestacions, ara que 'ls ridicols y bescantats son ja 'ls poch polítics y farsants que no hi prenen part, ara que

ja comensava á veure molts resultats de sa propaganda, ara Deu se ha servit cridarlo pels seus designis inescrutables.

No es aquest espay á propòsit pera fer una biografia del nostre amich; com á fabricant intel·ligent y honrat lo conceixia tothom en la comarca olotina, com á catalanista tampoch donariam idea de sa personalitat y de lo que valia en curtes ratllas; farem constar, únicament, que possehia una condició forsa rara y que molts envejarían, y era la de tenir trassa especial y simpatía per infiltrar al jovent l' amor á Catalunya.

No 's desanimava may per més contrarietats y persecussions que vinguessin, y, sense traure cap merit als catalanistas d' Olot que 'n tenen molt, s' ha de confessar que 'ls joves de dita vila que han emprés ab tan acert la propaganda catalanista pels pobles de la comarca, á n' ell debuen aquesta iniciativa. Ell los entusiasma y persuadi que s' havia de predicar lo *nou evangelí* per las plassas públicas, *urbi et orbi, oportune et in oportune*, y ho logra fentlos comprometre en lo sopar del últim meeting, cridant als que volgüessen seguir lo qu' ell se posaba al cap. Se alsaren tots los joves que 's cregueren ab condicions per parlar en públich, y als pochos dias un acte importantíssim vingué á ser lo principi de la obra que no ha pogut veure don Joseph Esquena, una reunió catalanista á Sant Esteve de Bas, en lo poble d' hont era

fill, hon debutaren los novells apóstols que han de convertir la gran comarca olotina y tráurela del enbrutiment en que la té estacada la política y 'l caciquisme.

Aquets actes continuan y continuaran y se repetirán en molts pobles, y pujan ja nous apóstols qu' ajudarán als actuals en la missió difícil de catalanisar un país que altre temps, cent anys enrera, era un model de bons patricis, y avuy es model de flamenquisme, de tupinadas, de disbauxas políticas las més asquerosas y d' un rebaixament moral que no lliga ab la cultura que predica 'l catalanisme. Aixó devía venir un día ó altre, però sense un entusiasta com En Joseph Esquena, encara hauriam tardat alguns anys á véurerho.

Bon exemple 'ns ha deixat y son recort deu animarnos á seguir pel camí de la regeneració de Catalunya sense contar lo número dels que 'ns segueixen. Siém catalans de soca y arrel com don Joseph Esquena, y al pregar á Deu que haja acullit sa ánima, plorem ab sa familia la pèrdua del distingit compatrici.

J. BERGA.

Un mártyr de 20 anys

Entre 'ls 77 mártýrs últimament beatificats hi há el jove catequista Andreu Trong, decapitat á Hué el dia 28 de Novembre de 1835. Es un episodi que commou y conforta 'l esperit el martyri d' aquest jove ton-kinés

Fet presoner el valent catequista perque no volgué trepitjar la Creu devant dels jutjes sufrí alguns mesos seguits molts y crudels torments; mes en mitx dels sufriments era tot bondat, distribuïnt vestits y aliments, que rebía de casa séva, entre 'ls pobres, y encoratjant als altres presoners ab sa valentia. Era verdaderament l' angel de la presó. Quan fou conduhit á la plaça de Au-Hoa, anava resant el rosari; aquell era el lloch de son suplici, ahont l' esperaban sos companys y la séva piadosa mare. El jove martyr se despedí de sa mare, que benchintlo, li digué: *Adeu filllet meu, prega per la teva mare.* Y agonellantse y ab els rosaris á les mans, incliná el cap, que li tallá el botxí.

Aleshores la valerosa mare, presentanse al manderí, li diu: *Aquest héroe es el meu fill: suplico que sem concedesca el seu cap.* Y recullí ab sa vestidura l' amada despulla del seu fill. Els mateixos botxins, portant á Thoduc aquell cos virginal, caygut á la flor de l' edad, exclamavan: *Es hermós com un ángel aquest jovenet.* La mort no havia deixat sobre aquella cara cap rastre feréstech.

Carta oberta á D. Paco.

Molt senyor meu: Vos escrich aquesta carta molt empipat de vos y dels vostres companys, perque la regeneració d' aquest poble encare no treu el nas per en lloch (com si sapiguessen que vol dir regeneració) y aixó que 'ns ho vareu prometre com cosa bona y saludable per la Pàtria si las oposicions de les corts, vos deixaban surar els projectes que teniau en cartera com eran; *una ben entesa descentralisació*, uns présuposits que 'ns tornessen el crèdit perdut y un emprètit brillantísim, y altres emprètit... que ningú sab perquè han de servir: si be 's vritat que tractantse d' un poble que

s' ha de regenerar no li assistex cap dret per sapiguer tant; despres que, ¿per ventura totes aquestes coses, no les exigeix D. Paco, al poble pel profit del mateix poble?

Ab tot no penso jo tampoch que 'ls senyors que 'ns han de ruijar el pel muixí ab l' aigua de la regeneració, vulguin negarnos la facultad de desitjar rebrerla com mes aviat millor, sobre tot ab la calor que fá no 'ns vindrian malament unes quantes galledes esquena avall. Almenos tingueunos compació senyor Xicu, ja que nosaltres no vos fem contra en res, ni vos regateixem cap dels sacrificis que 'ns exigiu: com uns muts callan els cataláns tant bon punt els hi apuntan un fustell. L' Unió Nacional paga com un bon Jan si l' embargan, aquells bons banquers que jo se, vos compran tots els papers del emprèstit; ¿que mes vo'eu? fins la França vos va per la banda ab alló de Guineya y costa d' or. ¿Voleu dir que encare no es arribada l' hora de tocar les conseqüencies de vostra fortuna tanta? Vinga, vinga, la regeneració promesa, no 'ns la retardeu un moment mes: acostumats com estém á la desgracia, por tenim que la vostra obra admirable no quedí ben acabada. Apresureuse, avants que no vos fugí 'n Villaverde doncu la darrera empena, vinga la regeneració. Si voleu la vindreu á buscar ó sinó feula portar per los investigadors quan vingan á veurems pro no pagueu els ports que 'ls pagarem nosaltres els contribuyents.

Nasi Curt.

SECCIÓ LITERARIA

PROSA RIMADA ITALIANA DEL SIGLE XIII.

CANTICH DEL SOL Y DE LAS COSAS CREADAS,
COMPOST PER SAN FRANCESC.

Mltissim omnipotent y bon senyor,

Per tu las alabansas, la gloria y l' honor,
Y tota benedicció:
A tu sol corresponen,
Y cap home es digne d' anomená 'l teu nom.

¡Alabat sia Deu, lo meu senyor!...
¡Ab totes las tevas creaturas!...
Especialment misser lo nostre germá l' Sol,
Lo qual fa l' jorn y 'ns dona llum per Ell,
Y es hermós y radiant y te un gran resplandor,
¡De tu, ho Senyor, ne porta significació!

Alabat sia mon senyor per nostre germana lluna y
Formadas las téal cel claras y bellas! [las estrellas:

Alabat sia mon senyor per nestre germá 'l vent,
Y pe' l' aire y l' núvol, y pe 'l sers y per tot temps
Pe l' quals dónas á las creaturas sosteniment.

Alabat sia mon senyor per nostre germana l' aigua,
La cual es molt útil y humil, y preciosa y casta.

Alabat sia mon senyor per nostre germá l' foch
Per l' qual á la nit li donas tu claror
Y es hermos alegre, y robustissim y fort.

Alabat sia mon senyor per nostre mare terra,
La qual 'ns sustenta y governa,
Y produex diversos fruits, y coloridas flors, y her-
(bas.

Alabat sia mon senyor
per aquells que perdonan per lo teu amor
Y sostenen malaltia y tribulació.
¡Beneys aquells que sofrirán ab pau,
que per tú, oh altissim, serán coronats!

Alabat sia mon senyor
Per nostra germana la mort corporal,
de la cual cap home vivent pot escapar.
¡Ay d' aquells que moren en peccat mortal!
Beneys aquells que s' tróban
En la tua santissima voluntat,
Perque la mort segona no 'ls podrá fer mall!

Alaban á mon senyor, y venehiu, y rengraciau;
Y serviulo per sempre ab molta humilitat.

COSES D' ART.

L' EXPOSICIÓ REGIONAL OLOTINA ORGANISADA PER L' Institut Olotí

El moviment desacostumat que 's nota fa un quan temps, entre 'ls elements del Art de nostra vila, poques vegades l' habiam vist. La febre artistica s' ha apoderat d' ells y per tot arreu de aquests voltants y á totes hores, els trovareu ab els éstris de pintar, escorcollant d' assi y d' allá per robar á la naturalesa algun trosset de son hermos mantell y e mportarsel al taller per cobarne, de la nota un cuadro ó afegir al cuadro unes notes mes justes que les que, ab les quals s' habia comensat. No podeu treure un peu de Olot que no topéu ab algun dels que tenen sort de poguer endursen la naturalesa á sa y contemplarla desde sota les claraboles del taller.

¿A que 's deu aixó? A l' Exposició. Tots els artistes es vritat que treballarian, pró ab la calma de sempre, ab l' impasibilitat del que res espera y trevalla per no aburrirse; l' esforços no seria tan supréu, no s' omplirian tantes téles, no 's visitaria tan el natural.

Y nobstant y aixó, de tot el conjunt de esforços que represnta una Exposició, quants pochos d' ells resultan compensats! No hi ha dubte que cada individuo al portar l' obra entrega un esforç de la seva intel·ligensia, un fruyt del seu talent; tots han treballat ab té per un fi casi igual, pró quanta cosa no 's queda al piló de l' olvit y la gent hi passa pel devant sense dedicarhi una mirada, sense pensar qu' alló representa unes quantes hores de febre, que talvegada s' ha produhit

subtantangunies fent un esforç imaginable per portarho á cap, mentres s' entussiasman contemplant una ignocentada dels adocenats que gracies á haber mogut tots els resorts de la influencia s' ha pogut colocar en recó per no distreurer les mirades dels intel·ligents.

Pro no te tota la culpa 'l publich dels seus extravios: segons ahont, serien imperdonables, pro allá hon l' art se considera encara com un pasa temps de quatre esbojerrats, perque 'ls que no l' entenen no han pogut ferse càrrech que casi no 's pot fer res sense l' ausili d' ell, es mes perdonable, si 's mira la part del publich que 's trova en aquest cas. Lo pitjor es, certs caps de cartró que disfrutant d' una posició regular, habent pogut ferse una bona ilustració y franquejarse ab els artistes y sodollarse d' elements d' art, encare al devant d' un cuadro, una escultura ó un dibuix, diuen la barbaritat mes grossa que podria sortir de la bcca d' un ignocent pastoret de montanya. Aquets son els incorretgibles, els que son dignes de llastima perque Deu 'ls hi ha tapat els ulls á la bellesa y están condemnats á viurer, dintre un ambient fals que si poguessen ferse carrech se desesperarian de llur desgracia. Aquets s' han de deixar al recó de les escombraries é, instruhir als altres; donalsi art sovint, no deixarlos entusiasmar devant de lo que pot vendres á dotsenes, perque 'ls artistas no 's trovin sempre aislats dels demes homes, perque uns y altres puguin fruir els esforços d' un certamen artistich, els uns estudiant els altres gaudint de l' art.

Aixo es lo que logrará l' Institut Olotí, á mida que váigi posant en práctica 'ls seus plans tóts encanimats á donar al poble una instrucció, solidament artististica com la d' altres pobles mes *afortunats* del estranjer.

CRÓNICA.

El nostre regalo.

Estém preparant una sorpresa als nostres subscriptors que no dubtém ha d' agradarlos-hi molt. No serà cap plata de llauna, ni cap paleta mal serrada y moit menos un crómo que 's pugui posar en march.

El nostre regalo consistirà en una lámina artística, feta per la casa Thomás de Barcelona que procurarem sigui lo mes agradable possible.

Per avuy no dirém res mes.

En el número proxim, estrenarém la capsalera, que, si be no tindrà res de particular, serà mes bonica que les lletres de motllo que portém ara en la primera plana.

Com veurán nostres llegidors avuy ja aném mes vestits. Ens hem posat les cobertes que oferim á tots els que 's vulguin anunciar.

Hem vist que aviat sortiran els cartells anunciadors de la companyia de zarzuela catalana castellana que comensará la tanda de funcions el 22 d' aquest mes.

La dirigirán don Francisco Puig y don Ramón Austrich.

El barri de Snt. Pere celebrá sa festa els dies 28, 29 y 30, del mes passat.

S' han acabat ja les operacions de la sega en el plá d' Olot.

A tota la premsa que s' ha ocupat de nostra aparició agraheim les frases d' encoratjament que 'ns dedica, sobre tot á la catalana y mes á la d' Olot.

Per causa de les ocupacions dels pagesos en les feines del camp, se vegé poch concurreguda la fira de primer de mes del dilluns passat.

El dia de Snt Pere l' *Intitut Oloti* dona en son artistich local la segona de les vetlades anunciades.

S' executaren varies pessets musicals pel sexteto compost dels Sr. Rubió, Pujadas, Corriols, Llitjós y els germans Casanovas. ab companyia del Sr. Artigas, El Sr. Rubio va cantar la cansó catalana *Tot brodant* y llegiren poesies els Srs. Jutglar, qui llegí un capítol de la novela del Sr. Vayreda, *Sanch Nova*, y 'l Sr. Vallmajó.

Despres el Sr. Freixa projectá algunes vistes fotográfiques de l' encontrada que produhíren un afecte sorprenent, sobre tot una de la plassa de Sta. Pau, y el Sr. Sans ne feya la descripció mentres s'anavan projectant d' una manera que divertí molt á la concurrencia, quina sorti verament complascuda d' una sessió tan agradable.

En el número vinent comensarem la publicació de quatre planes de folletí.

Hem rebut "Joventut" llibre de poesie del Sr Guasch.

Diumenge á la tarde se balláren sardanas en els passets de Snt Roch.

Han visitat la nostra redacció els periòdics *La Renaixensa*, *El diari de Catalunya*, *La veu del Segre*, *Sanch Nova*, *La Veu del Ampurdà*, *El Deber*, *Gent Nova* y *Foventut*. A tots agraïm la visita y establím gustosos el cambi.

Despres d' uns dias de calor asficciant, el cel ens regalá una turbona qu' atendrehi 'ls sembrats y refrescá molt la temperatura.

Les montanyes de Camprodón se veyen cobertes d' una lleugeríssima capa de neu.

Desde 'l dijous han arribat unes quantes famílies forasteres per estiuajar.

Nostre compatrici en Miquel Blay, en la secció d' escultura espanyola, en l'Exposició Universal de Paris, ha obtingut Medalla d' Honor.

Aquesta setmana han adelantat en gran manera les obres en els locals de l' *Exposició Regional Olotina*. S' está procedint la col·locació de les antenes qu' han de sostenir el velarium de la galeria.

INTIMA

Callém; fem com la nit que calla
y son silenci es tot un mar de goig.
Bé prou parlen els ulls ab ses mirades!
Bé hi veig dintre dels teus un bell estol
d' esperances y plers! Callem m' aymia,
qu' ab el parlar dels ulls, senten els cors,

ALPHONS MASERAS.

SECCIÓ REL·LIGIOSA

Avuy 5.—S. Miquel dels Sants cf y sta. Zoé mr.—*Absolució general en la Trinitat.*

Div. 6.—San Isaias prof. y s. Tranquili, mr.

Dis. 7.—Sts. Fermi y Odó bb.—(† ciutat d' Urgell.)

Dium. V. 8.—Sta. Isabel vda. reyna de Portugal.

Dill. 9.—S. Zenon y comps. mrs., y sta, Anatolia vg. mr.

Dim. 10.—S. Cristófol mr., los set germans mrs. y sta. Amalia.

Dimec. 11.—S. Pio I p. mr. y s. Abundio pbre. mr.

CUARANTA HORAS

Continuhan en la Iglesia de N.^a S.^a del Cárme.

MERCAT DE OLOT.

Preus en la Plassa, del dilluns últim.

MIDA DE 80 LITROS.

Blat.	15'50 Ptas.
Mastay.	15'00 »
Blat de moro.	13'00 »
Fajol.	12'50 »
Mill.	14'00 »
Panis.	14'00 »
Monjetes.	25'00 »
Fabes.	15'00 »
Besses.	14'00 »
Llubíns.	09'00 »
Patatas (carga).	14'00 »
Ous (dotzena).	00'80 »

Caldererie d' aràm

Y TALLER DE PREPARACIÓ DE TOTA CLASSE
D' OBJECTES DEL MATEIX METALL

❖ DE A. BERNARD. ❖

CONSTRUCCIÓ DE TOTA MENA DE PESSES DE ARÀM
ESPECIALITAT ESTANYATS DE FERRO ARÀM PERA MÀQUINES DE VAPOR
COMPRA Y CAMBI D' ARÀM VELL

14. Sant Rafel 14.

OLOT.

En l' imprenta d' aquest setmanari ha arribat un
gran assortit de **TARGETES FELICITA-**
CIÓ desde 0'75 pts el centenar fins 6 pts.

La medicació sulfurosa a domicili

FOR LAS

GOTES-MARES-SULFUROSES DE BAR

ab les quals se preparan inmillorables aygues sulfuroses pera be-
guda, gargarisació, pulverisació, banys sulfurosos etc. — Curan;
herpes escrófuias malalties de la pell, catarros pulmonars, tos,
enginyas, anèmia, malalties secretes, etc. — Empolleta: 3 pesetas.

Farmacia de **D. JUAN CARDELÚS.-OLOT.** Y en totes les
principals farmacias.